

**Przedmiotowe Ocenianie na lekcji fizyki
w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Dobroniu**

I) Ocenianie ma na celu:

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pomóc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej systematycznej pracy.
4. Tworzenie warunków do przyjmowania przez uczniów odpowiedzialności za proces uczenia się i samooceny.
5. Wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowego ucznia.
6. Dostarczanie rodzicom pełnej bieżących informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach i osiągnięciach ich dzieci.

Ocena jest informacją, w jakim stopniu uczeń spełnił wymagania programowe postawione przez nauczyciela, nie jest karą ani nagrodą.

II) Zasady oceniania

- **zasada częstotliwości i rytmiczności** – uczeń oceniany jest na bieżąco i rytmicznie, a ocena końcowa jest średnią ważoną;
- **zasada jawności kryteriów** – uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) znają kryteria oceniania, zakres materiału z każdego przedmiotu oraz formy pracy podlegające ocenie;
- **zasada różnorodności** wynikająca ze specyfiki przedmiotu;
- **zasada różnicowania wymagań** – zadania stawiane uczniom powinny mieć zróżnicowany poziom trudności i dawać możliwość uzyskania wszystkich ocen;
- **zasada otwartości** – szkolne zasady oceniania podlegają weryfikacji i modyfikacji w oparciu o okresową ewaluację.

III) Ogólne zasady dokonywania oceny wiedzy i umiejętności uczniów.

1. Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności (zgodne z podstawą programową dla danego poziomu kształcenia) podane do wiadomości uczniów :
 - a) w czasie zajęć lekcyjnych
 - b) zawarte we wskazanych działach podręcznika
2. Ocenianiu bieżącemu będzie podlegała wiedza i umiejętności uczniów w formie wypowiedzi ustnej, obserwacji w trakcie uczenia się (współpraca w grupie, udział w dyskusji, pomysłowość, aktywność na lekcjach), rozwiązywaniu dodatkowych zadań, udziału w konkursach, umiejętność korzystania z dodatkowych źródeł wiedzy (korzystanie z programów komputerowych, wydawnictw naukowych, Internetu itp.) oraz w formie prac pisemnych (kartkówki z bieżącego materiału, prace klasowe, referaty).
3. Uczniowie mają obowiązek prowadzenia zeszytu. Treść zapisu w zeszycie przedmiotowym może być wyrywkowo sprawdzana przez nauczyciela.
4. Uczniowie zobowiązani są do regularnego uczęszczania na zajęcia lekcyjne i brania w nich czynnego udziału, zgłaszania wszelkich trudności w zrozumieniu tematu lekcji, wykonywania w terminie prac domowych i udziału w zapowiadanych pracach klasowych.

5. Nauczyciel ma prawo sprawdzić wiadomości podane na lekcji i ocenić ucznia za posiadaną wiedzę i zdolność do przyswajania nowych wiadomości.
6. Za każdorazowe nie przystąpienie do odpowiedzi ustnej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną z wyjątkiem sytuacji, kiedy zgłosił wcześniej nieprzygotowanie do lekcji.
7. Prace klasowe trwają 30-45 min. Są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i zapisane w dzienniku lekcyjnym. Liczba tych prac w semestrze wynika z programu nauczania realizowanego w danej klasie. Prace klasowe są obowiązkowe. Uczeń, który opuścił sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych ma obowiązek jej pisania w II terminie – na następnej lekcji, na której jest obecny. Brak stopnia (nieobecność) jest równoznaczna z nie zaliczeniem partii materiału i skutkuje oceną niedostateczną. W sytuacjach uzasadnionych nauczyciel może zwolnić ucznia z zaliczania zaległego sprawdzianu
8. Uczeń może jednorazowo poprawić ocenę z pracy klasowej w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzianów w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Wyższą ocenę z uzyskaną z poprawy wpisuje się do dziennika z wagą 3, a tą samą lub niższą z wagą 0.
9. Sprawdzaniem i ocenianiem w nauczaniu fizyki objęte będą nie tylko umiejętności związane ściśle z przedmiotem fizyka, ale także te, które są związane z jego walorami ogólnokształcącymi. Wiele ważnych osiągnięć może być ocenianych tylko opisowo i w dłuższym czasie. W dzienniku lekcyjnym będzie zaznaczona rubryka „aktywność”. Ocenę z aktywności (+) otrzymuje uczeń, który aktywnie uczestniczył w danej lekcji (odpowiadał na pytania, brał udział w dyskusji, rozwiązał zadanie lub jego część itp). Wartość przeliczeniowa plusów na oceny to 5 plusów – ocena bardzo dobra, 4 plusy – ocena dobra itd
10. Zadania i prace domowe zlecone przez nauczyciela mogą być oceniane ilościowo i jakościowo.
11. Każdy uczeń ma prawo zgłosić dwa nieprzygotowania do lekcji w każdym półroczu roku szkolnego. Nie może jednak tego zwolnienia wykorzystać podczas zapowiedzianej lekcji powtórzeniowej, kartkówki lub pracy klasowej. O nieprzygotowaniu do lekcji uczeń musi poinformować nauczyciela na samym początku lekcji, a nie podczas wywoływania do odpowiedzi.
12. Uczeń może otrzymać dodatkową ocenę m.in. za: zgłoszenie się do odpowiedzi z ostatnich trzech godzin tematycznych, aktywne uczestnictwo w lekcji, przedstawienie oryginalnego, niekonwencjonalne rozwiązania zadania, przygotowanie materiałów i poprowadzenie zajęć, udział w konkursach i olimpiadach fizycznych, aktywność w dziedzinach pokrewnych fizyce, przygotowanie projektów lub prezentacji itp.
13. Uzasadnianie ocen może odbywać się w formie ustnej lub pisemnej – komentarz obok zadań lub podsumowujący lub podanie liczby punktów zdobytych do liczby wszystkich punktów (uzasadnienie %) lub uzupełnienie tabelki z umiejętnościami.
14. Każdy uczeń, który był nieobecny w szkole na zajęciach, ma obowiązek uzupełnić wiedzę i umiejętności oraz uzyskać informacje od nauczycieli lub uczniów o przewidywanych terminach sprawdzenia wiedzy i umiejętności oraz o wszystkich zadaniach domowych, które powinny być zrealizowane.
15. Uczeń ma obowiązek znać oznaczenia wielkości fizycznych i ich jednostki oraz wzory, prowadzić zeszyt przedmiotowy – notować na lekcjach.
16. Nie ocenia się negatywnie ucznia w dniu powrotu do szkoły po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności lub znajdującego się w trudnej sytuacji losowej (wypadek, śmierć bliskiej osoby i inne). Ocenę pozytywną wpisuje się do dziennika na życzenie ucznia.
17. Wszystkie oceny są jawne i umotywowane.
18. Każda ocena ma swoją wagę.

IV) Sposoby sprawdzania i kryteria oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

1. Sposoby oceniania wiedzy i umiejętności uczniów

- a) **prace pisemne długie (waga 3)** - tzw. prace klasowe, sprawdzające wiadomości z większych partii materiału, mające na celu sprawdzenie przyrostu wiedzy i zastosowania jej do rozwiązywania problemów, zapowiadane przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem; termin winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym,
- b) **prace pisemne krótkie (waga 2)** – tzw. kartkówki, sprawdzające wiadomości i umiejętności z co najwyżej trzech tematów realizowanych maksymalnie na pięciu lekcjach, nie muszą być zapowiadane; trwające do piętnastu minut, uczniowie mogą pisać więcej niż jedną kartkówkę dziennie a nauczyciel nie jest zobowiązany do umożliwiania uczniom poprawy kartkówki; ich liczba zależy od trudności i obszerności omawianego działu;
- c) **odpowiedzi ustne (waga 2)** – sprawdzające zakres wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji,

- d) **rozwiązywanie zadań (waga 2)** – zastosowanie poznanych praw chemicznych
- e) **wypowiedzi ustne (waga 1):** aktywność i systematyczność przygotowanie do lekcji; umiejętności podjęcia dialogu, udział w dyskusji dotyczącej tematu, wypowiedzi podczas rozwiązywania problemów, praca w grupie, stosunek do przedmiotu
- f) **prace domowe (waga 1)**(różne formy) w których uczeń uwzględni różne źródła wiedzy, oceniane według kryteriów oceny przedmiotowej,
 - **zadania i ćwiczenia** dotyczące praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej na lekcji
 - **referaty** -prace pisemne rozszerzające omawiany temat przez korzystanie z różnych źródeł informacji,
 - **projekty edukacyjne**
- g) prowadzenie **dokumentacji pracy na lekcji (waga1)**
- h) planowanie i prowadzenie **prostych doświadczeń i obserwacji**, analiza wyników prezentacja i dokumentacja, umiejętność formułowanie spostrzeżeń i wniosków) (waga 1)
- i) prace pozwalające ocenić **zdolności twórcze i manualne uczniów,(waga1)**
 - twórcze rozwiązywanie problemów
 - przygotowanie modeli, plakatów, opracowań, prezentacji
- j) osiągnięcia w **szkolnych konkursach** waga(2) w **pozaszkolnych konkursach** waga (3)
- k) aktywność na lekcji (waga 1)

2. Ocenienie wymienionych wyżej form aktywności ucznia będzie się odbywać w następujący sposób:

- a) w trakcie oceniania **odpowiedzi ustnej** uwzględniane będą następujące aspekty:
 - poprawność merytoryczną (znajomość stosowania podstawowych pojęć chemicznych, rozumienie procesów i zjawisk)
 - umiejętność dostrzegania zależności, formułowania wniosków
 - precyzję i jasność wypowiedzi
 - poprawność językową
 - odpowiedź ustna oceniania jest według kryteriów określonych na poszczególne oceny
- b) w trakcie **oceniania rozwiązania i analizy zadania** uwzględnia się:
 - samodzielność analizy zadania
 - poprawne wykonywanie obliczeń i przekształceń wzorów
 - zrozumienie problemu przedstawionego w zadaniu
 - podanie propozycji różnych rozwiązań
- c) podczas **przeprowadzania doświadczeń** ocenie podlega:
 - znajomość przepisów bhp
 - planowanie faz eksperymentu
 - formułowanie spostrzeżeń i wniosków
 - stawianie hipotez i weryfikowanie ich
- d) **projekty edukacyjne i referaty** są oceniane z uwzględnieniem:
 - odniesienie do tematu
 - logiczny układ pracy
 - poprawność językową
 - warstwę edytorską
 - przygotowanie bibliografii
 - praca w grupie (projekty)
- e) **aktywność na lekcji** oceniania jest pod koniec każdego półrocza w oparciu o „plusy-aktywność oraz notatek i obserwacji nauczyciela.
- f) **ocena pracy w grupie** uwzględnia
 - umiejętność komunikowania się i pracy w zespole
 - korzystanie z różnych źródeł informacji
 - praca w grupie z zależności od zaangażowania ucznia może być oceniona na „+” bądź zgodnie z kryteriami określonymi w wymaganiach na poszczególne oceny

3. Podstawowe zasady i kryteria oceniania prac pisemnych:

- a) ocenę pozytywną z pracy pisemnej otrzymuje uczeń, który posiada podstawowe wiadomości i uzyskał co najmniej 31% maksymalnej ilości punktów,

- b) stopień bardzo dobry z pracy pisemnej otrzymuje uczeń, który uzyskał co najmniej 91% maksymalnej ilości punktów, stopień celujący wymaga dodatkowych zadań
- c) sprawdziany mogą zawierać zadanie wykraczające poza podstawę programową, oceniane na stopień celujący pod warunkiem uzyskania przez uczniów co najmniej 91% punktów przewidzianych w sprawdzianie
- d) kryteria oceniania prac klasowych i kartkówek:
30% i mniej możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny;
31% - 50% - dopuszczający;
51% - 75% - dostateczny;
76% - 90% - dobry;
91% - 99% - bardzo dobry;
100% – celujący

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania:

poniżej 25% możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny;

25% - 42% - dopuszczający;

43% - 58% - dostateczny;

59% - 74% - dobry;

75% - 95% - bardzo dobry;

96% - 100% - celujący

dopuszczalne jest odchylenie od 1% – 5% w zależności od trudności omawianych działów

- Ogólne kryteria oceniania:

Wiadomości i umiejętności, których opanowanie jest konieczne w kolejnych klasach na poszczególne oceny:

ocenę celującą otrzymuje uczeń, który :

- samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach problemowych,
- umie formułować problemy i dokonywać analizy lub syntezy nowych zjawisk,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami używając terminologii fachowej
- proponuje rozwiązania nietypowe
- samodzielnie planuje wieloetapowe eksperymenty, przeprowadza je, analizuje wyniki
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach chemicznych szczebla wyższego niż szkolny.

ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- swobodnie podaje i omawia przykłady ilustrujące poznane prawa
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów, zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków, wykresów tablic, zestawień,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać eksperymenty chemiczne,
- potrafi biegle pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznych.

ocenę dobrą uzyskuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań lub problemów,
- potrafi korzystać z układu okresowego, wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy chemicznej,
- potrafi bezpiecznie wykonywać doświadczenia chemiczne
- wyjaśnia, uzasadnia, analizuje, porównuje i interpretuje związki między poznanymi wielkościami
- umie zaplanować proste eksperymenty, dokonać obserwacji i zapisać ich wyniki
- potrafi pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych.

ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- umie posługiwać się nomenklaturą chemiczną, wzorami podstawowych związków chemicznych
- definicje podstawowych pojęcia i zna wielkości chemicznych występujących w programie nauczania chemii
- umie interpretować poznane prawa chemiczne
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania, z pomocą nauczyciela, typowych zadań lub problemów,
- potrafi korzystać, z pomocą nauczyciela, z takich źródeł wiedzy, jak: układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonać doświadczenia chemiczne, umie dokonać obserwacji i opisać je jakościowo
- potrafi, z pomocą nauczyciela, pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych.

ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- rozumie pytania i polecenia
- definicje podstawowych pojęcia i wielkości występujące w materiale nauczania chemii
- rozwiązuje, z pomocą nauczyciela, typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać bardzo proste eksperymenty chemiczne, pisać proste wzory chemiczne i proste równania chemiczne.

ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna symboliki chemicznej,
- nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i najprostszych równań chemicznych nawet z pomocą nauczyciela,
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi.

VI. Przy ocenianiu śródrocznym i rocznym wystawienie oceny polega na obliczeniu średniej ważonej dla uzyskanych stopni szkolnych

Średnia ważona a wystawianie ocen śródrocznych i rocznych:

Podstawą do wystawienia oceny śródrocznej/ rocznej jest średnia ważona uzyskanych ocen cząstkowych:

Średnia ważona	Stopień
1,60 i poniżej	niedostateczny
od 1,61 do 2,60	dopuszczający
od 2,61 do 3,60	dostateczny
od 3,61 do 4,60	dobry
od 4,61 do 5,50	bardzo dobry
od 5,51	celujący

<i>Ocena:</i>	<i>Wartość:</i>	<i>Ocena:</i>	<i>Wartość:</i>
6	6,0	3+	3,5
6-	5,75	3	3,0
5+	5,50	3-	2,75
5	5,0	2+	2,5
5-	4,75	2	2,0
4+	4,5	2-	1,75
4	4,0	1+	1,5
4-	3,75	1	1

Ocenę śródroczną/roczną wystawia się traktując średnią ważoną uzyskanych ocen cząstkowych jako informację, a nie ostateczne kryterium.

1) Indywidualizacja metod pracy z uczniem i dostosowanie procesu ocenienia.

1. Uczniowie objęci pomocą psychologiczno- pedagogiczną mają prawo do indywidualizacji metod i form pracy podczas lekcji, zróżnicowania prac domowych, dostosowania oceniania i trudności sprawdzianów do ich możliwości oraz systematycznego motywowania ucznia do pracy.
2. Indywidualizacja metod i form pracy podczas lekcji fizyki polega na:
 - zadawaniu pytań pomocniczych oraz dawaniu wskazówek i sugestii podczas wypowiedzi ustnej oraz pracy samodzielnej ucznia w czasie lekcji (np. wypełnianie kart pracy, rozwiązywanie zadań)
 - umożliwieniu wyszukania w tekście odpowiedzi na zadane pytanie
 - ułatwienie zrozumienia treści lub odpowiedzi na zadane pytanie poprzez wskazanie uczniowi rysunków, schematów pomocniczych lub filmów
 - kontrolowaniu zapisu prowadzonego w zeszycie i rozumienia jego treści
3. Zróżnicowanie prac domowych dla uczniów o specjalnych wymaganiach edukacyjnych polega na:
 - zwolnieniu z obowiązkowej pracy domowej, jeżeli nauczyciel uzna, że może ona wykraczać ponad jego możliwości
 - udzielaniu dodatkowych wyjaśnień i wskazówek dotyczących pracy domowej
 - zadawaniu dodatkowych prac domowych ułatwiających opanowanie wiedzy wskazanej w wymaganiach edukacyjnych
4. Dostosowanie oceniania i trudności sprawdzianów do możliwości ucznia o specjalnych wymaganiach edukacyjnych polega na:
 - obniżeniu przyjętych kryteriów oceniania na poszczególne oceny
 - zastąpieniu niektórych pytań poziomów C i D pytaniami dotyczącymi tych samych zagadnień z poziomów A i B
 - zamianie zadań otwartych na zamknięte
 - dołączaniu do treści zadania dodatkowych wyjaśnień dotyczących sposobu rozwiązania zadania
5. Systematyczne motywowanie ucznia polega na:
 - kontrolowaniu dodatkowych prac domowych i omawianiu poprawności ich wykonania z naciskiem na pochwały
 - stwarzaniu uczniowi dodatkowych możliwości poprawy sprawdzianu
 - docenianiu udziału ucznia w lekcji (pochwały, plusy lub ocena)
 - zapewnianiu ucznia, że w razie trudności w nauce może zawsze zwrócić się o pomoc do nauczyciela
6. **Nauczyciel wspiera również rozwój zainteresowań uczniów wyróżniających się wiedzą i umiejętnościami z fizyki poprzez działania:**
 - opracowanie dodatkowych pytań w ramach prac klasowych umożliwiających otrzymanie przez ucznia oceny celującej
 - przygotowanie dodatkowych prac domowych- dla chętnych
 - przygotowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych
 - umożliwienie uczniom przygotowania projektu z fizyki
 - wskazywanie literatury uzupełniającej
 - pokaz doświadczeń fizycznych wykraczających ponad podstawę programową
 - systematyczne motywowanie ucznia do pracy poprzez ocenianie dodatkowych prac ucznia
 - organizowanie wycieczek tematycznych

- wystawienie oceny celującej za osiągnięcia ucznia w konkursach i olimpiadach przedmiotowych lub w szczególnych przypadkach za wyjątkowo twórcze i oryginalne osiągnięcia w nauce, oparte na gruntownej wiedzy i umiejętnościach z programu przedmiotu.

J. Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych

1. Ustalona przez nauczyciela ocena niedostateczna klasyfikacyjna/roczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego.
2. Przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna, wyższa niż niedostateczna, z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych może być zmieniona w wyniku sprawdzianu całorocznego.
3. Rodzice (opiekunowie prawni) ucznia mogą zwrócić się do dyrektora szkoły z pisemną prośbą o przeprowadzenie sprawdzianu z zajęć edukacyjnych w celu ustalenia oceny o jeden stopień wyższej niż przewidywana, jeśli jest oceną niezadowalającą ucznia i nie jest oceną niedostateczną.
4. Rodzice (opiekunowie prawni) ucznia mają prawo odwołać się do dyrektora szkoły z pisemną prośbą o przeprowadzenie sprawdzianu w przypadku, gdy wystawiona ocena klasyfikacyjna/ roczna z zajęć edukacyjnych nie są ocenami niedostatecznymi, a zdaniem ucznia lub rodziców są wystawione niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania ocen.

Marzena Wartalska